

Sehlstedtsгатans förskola

Wåga & Wilja AB

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: förskoleverksamhet

Läsår: 2017/2018

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet.

Ansvariga för planen

Förskolechef och pedagogisk ledningsgrupp med samtliga avdelningsansvariga förskollärare.

Vår vision

Wåga & Wiljas förskolor ska vara mötesplatser för dialog och samtal kring ämnen som jämställdhet, demokrati, delaktighet och förskolans roll i samhället. Våra förskolor ska ha demokratiska organisationer där alla barn, föräldrar och pedagoger har rättighet att uttrycka sina tankar, handlingar och åsikter. Våra relationer ska präglas av lyhördhet och ömsesidig respekt. Ingen ska behöva utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkningar. Som grund för arbetet har vi våra värdeord – det vi stävar efter som förskola:

- **Subjekt** – varje människa är en ”unik person” som är i relation med sin omgivning, tillsammans med andra. Varje barn kommer till förskolan som en unik person. De kvalitéer och erfarenheter varje barn har ska få utvecklas och delas med andra under förskoletiden.
- **Skillnad** – olikhet berikar, att få möta andras tankar och teorier är nödvändigt för att vidga sina egna perspektiv. Pedagogerna ska skapa förutsättningar för möten mellan barnen, där olika tankar, erfarenheter och strategier får möjligheter att berika varandra. Pedagogerna kan då belysa skillnader och olikheter i mötet mellan barnen. Barnen får därmed möjlighet att omvärdera sitt eget sätt att tänka och handla och utveckla ett nyanserat sätt att se på omvärlden.
- **Ömsesidigt beroende** – delaktighet, där alla deltar utifrån sina villkor, erfarenheter och kvalitéer. Pedagogerna ska skapa förutsättningar till möten där delaktighet och ömsesidighet kan ske.
- **Lärande som förändring** – lärande är föränderligt och situationsbundet, det är beroende av sammanhanget. Lärande sker i processer och i upprepande där erfarenheter blir till nya möjligheter och nya perspektiv.

Planen gäller från

2017-05-01

Planen gäller till

2018-07-31

Läsår

2017/2018

Personalens delaktighet

Under våren 2017 har pedagogerna som uppdrag att observera sin verksamhet utifrån likabehandlingsarbetet. Olika frågeställningar och områden lyfts sedan på gemensamma pedagogmöten. Arbetslagen har också under våren uppdraget att kartlägga sin verksamhet inne på avdelningarna. Förskolechef tillsammans med den pedagogiska ledningsgruppen utformar därefter likabehandlingsplanen utifrån det samlade arbetet som alla pedagoger bidragit med.

Barnens delaktighet

Genom möten, observationer, dokumentationer och dagliga samtal ges barnen möjlighet till delaktighet och inflytande. Vi tar vara på situationer och handlingar som uppstår och ger barnen möjlighet att bygga en reflektions- och delaktighetskultur.

Vårdnadshavarnas delaktighet

På föräldramöten samt utvecklingssamtal berättar vi om likabehandlingsplanen. Vi kopplar det till diskrimineringsgrunderna och några konkreta exempel. Vi ställer frågor och är lyhörda för föräldrars frågor och tankar om vår förskoleverksamhet de dagliga mötena.

Förankring av planen

Hos pedagogerna:

Varje pedagog ansvarar för att känna till och arbeta mot de mål vi gemensamt sätter upp för året. På terminens första pedagogiska ledningsgruppsmöte går vi igenom planen. På höstterminens första arbetslagskonferens reflekterar och tittar arbetslagen igenom de pedagogiska ställningstaganden som gjorts utifrån den upprättade planen. I de pedagogiska samtalen (förskolans interna nätverk) utbyter pedagogerna tankar och reflektioner kring likabehandlingsfrågorna. Som underlag för alla möten används observationer och pedagogiska dokumentationer av olika slag

Hos barnen:

Genom observationer, dokumentationer, reflektion och boksamtal samt i utvecklingssamtalen (för barn från tre års ålder) skapar vi förutsättningar för barnen att mötas kring våra likabehandlingsfrågor, enskilt och i grupp.

Hos vårdnadshavarna:

I dialog på utvecklingssamtalen i början av terminen och på höstterminens första föräldramöten. Genom veckobrev, observationer, dokumentationer och dagliga samtal. På förskolans föräldrarådsmöte. Likabehandlingsplanen ligger också på vår hemsida.

Utvärdering

Beskrivning av hur föregående läsårs plan har utvärderats

Planen har diskuterats och utvärderats i arbetslagen på arbetslagskonferenser och gemensamt på pedagogmöten. Vi har involverat föräldrarna genom att lyfta planen på utvecklingssamtal och föräldramöten. Vi har även utgått från resultatet från den årliga föräldraenkäten. Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan har varit avdelningspedagoger och förskolechef. Vi har involverat föräldrarna genom att lyfta planen på utvecklingssamtal och föräldramöten. Vi har även utgått från resultatet från den årliga föräldraenkäten. Barnen har varit delaktiga genom att vi har observerat, dokumenterat och reflekterat tillsammans med barnen. I och med detta har vi fått en uppfattning kring vilket resultat insatserna och åtgärderna har gett.

Resultat av utvärderingen av föregående läsårs plan

Gällande "trygga platser och situationer" på förskolan så har de insatser vi formulerade kring trygga platser tryggt barnen. Vi har dock också observerat att det fortfarande finns otrygga platser på förskolan. Den gemensamma hallen är en plats där kränkningar relaterat till ålder fortfarande kan förekomma. Vi organiserar vi barnen i mindre grupper vid så många tillfällen som möjligt för att ge barnen både tid, utrymme och möjlighet att utforska miljö och material. Vi ser att de äldre barnen på förskolan drar sig undan och vill leka avskilt i mindre konstellationer vilket gör att det blir svårare för pedagoger att ha uppsikt över barnens lek. Vid konflikter där barn kan uppleva sig kränkta pratar vi om och visar på känslor och tar tillvara barnens tankar till lösningar och behov på olika sätt.

Gällande "alla barns rätt till språket" har vi sett hur barnen utvecklat sitt ords- och begreppsförråd, sin språkförståelse och sina samtalsfärdigheter genom de insatser vi har gjort. Då förskolan fortfarande är under uppbyggnad har vi fått in nya barn med flerspråkighet och vi anser att det är viktigt att vi fortsätter utveckla vårt arbete med att främja barns flerspråkighet och interkulturalitet. Vi behöver också bli bättre på att låna böcker som synliggör olika familjekonstellationer, funktionsnedsättningar, genustänk och människor från olika länder och samtala kring detta. Vi behöver fortsätta att ta tillvara pedagoger och föräldrars olika kunskaper kring olika språk, kulturer och traditioner.

Gällande "främja likabehandling för alla" samt det förebyggande arbetet kring "kränkningar i form av bitning och knuffning" så har vi sett att vårt organiserande och vårt förhållningssätt utvecklats. Vi har blivit bättre på att stödja barnen i uppkomna situationer och i dilemman mellan barnen. Vi har emellertid upptäckt att det trots det både förekommer kränkningar mot yngre barn i vår gemensamma hall samt maktstrukturer mellan främst de äldre barnen under olika situationer. I den gemensamma hallen uppstår lätt konflikter, spring och krockar. Därför kommer vi vidta åtgärder och arbeta förebyggande kring dessa områden. Vi behöver bland annat bli bättre på att organisera oss vid övergångar mellan olika aktiviteter och finnas nära de barn vi vet tar kan ta till knuffningar och bitningar i olika situationer.

Gällande vårt arbete kring "kränkning på grund av kön" var målet att flickor och pojkar ska ha lika rätt till varandra i leken. Som åtgärd var tanken att starta ett samarbete med föräldrarna där vi gemensamt skulle reflektera kring genus på våra föräldramöten. Detta har arbetslagen dock inte arbetat medvetet och kontinuerligt med på grund av att förskolan fortfarande är under uppbyggnad och nya arbetslag har tillkommit. Alla barn, oavsett kön, har däremot erbjudits samma möjligheter att delta i olika aktiviteter och möten med olika miljöer, material och uttrycksformer. I utvärderingen av detta område har vi uppmärksammat att det däremot finns en fortsatt omedvetenhet kring det egna förhållningssättet och dess betydelse. Därför ska vi fortsätta arbeta främjande med detta.

Årets plan ska utvärderas senast

2018-06-08

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Avdelningarnas arbete följs upp och dokumenteras kontinuerligt på varje arbetslagskonferens en gång i månaden. Föräldrarna involveras i utvärderingen av likabehandlingsarbetet genom utvecklingssamtalen. Genom att observera, dokumentera och reflektera tillsammans med barnen kan vi få en uppfattning om vilka möjligheter våra främjande insatser och förebyggande åtgärder givit dem.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Förskolechef tillsammans med den pedagogiska ledningsgruppen.

Mål samt främjande insatser under läsåret 17/18

Namn

Varje barns rätt till språk och att få möta olika kulturer.

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet, Funktionsnedsättning och Ålder

Mål och uppföljning

Målet är att varje barn, oavsett ålder eller om barnet har ett eller flera språk eller någon form av funktionsvariation, ska få erövra en ords- och begreppsförståelse. Detta för att kunna delta i samtal samt att kunna ha inflytande och delaktighet över sin dag. Språket är viktigt för barnets identitetsskapande. Vi ska vidare ha ett öppet och intresserat förhållningssätt mot varandra och på varandras olika kulturer och traditioner. Genom att barn, vårdnadshavare och pedagoger möts utifrån sina skillnader ökar förståelsen för olikheter och människors olika levnadssätt blir berikande. Uppföljning ska ske under arbetslagskonferenser och personalmöten. Med barn och vårdnadshavare sker uppföljningen genom samtal, dokumentationer, reflektioner, utvecklingssamtal och föräldramöten.

Insatser

Pedagogerna samtalar med barnen, benämner och sätter ord på ting, material och aktiviteter som barnen möter i vardagliga situationer.

Vi ska ha ett lättillgängligt material för barnen utifrån de berörda diskrimineringsgrunderna, exempelvis böcker och bilder.

Vi ska använda oss av bilder som ett komplement till språket.

Vi ska läsa sagor och böcker samt ha boksamtal kring böckerna.

Vi ska samla på sånger, rim och ramsor från olika länder och även ta del av familjernas erfarenhet av och förslag på sagor, sånger, rim och ramsor.

Vi ska använda oss av den språkkunskap som finns bland pedagogerna.

Vi ska uppmuntra familjer att dela med sig av sin kultur och traditioner.

Varje avdelning ska uppmärksamma vilka kulturer som finns i barngruppen och göra oss nyfikna på deras traditioner, till exempel hur man firar högtider.

Vi ska ta tillvara på pedagogers olika kulturella kunskaper som exempelvis aktiviteter och berättelser från olika kulturer.

Ansvarig

Förskolechef tillsammans med den pedagogiska ledningsgruppen

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Förskolans skyldighet att motverka traditionella könsroller och könsroller

Områden som berörs av insatserna

Kön, Könsidentitet eller köns uttryck och Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Målet är att vi pedagoger ska öka vår medvetenhet kring det omedvetna språkbruket så att varje barn får samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller. Vidare att ge barnen möjlighet att reflektera över olika familjekonstellationer. Målet är också att involvera föräldrarna för att reflektera mer kring samhällets och populärkulturens befastande av traditionella könsroller och könsroller.

Insatser

Vi ska regelbundet reflektera på arbetslagskonferenserna kring vårt förhållningssätt.

Genom att använda oss av rollspel och forumteater ska vi bjuda in barnen till reflektion kring könsstereotypa normer.

Vi ska göra oss mer medvetna och observanta kring genus- och familjeperspektiv i sagor och sånger.

Genom tillgång till bilder ska vi synliggöra mångfald i könsuttryck och attribut samt bilder som vidgar traditionella yrkesroller, könsstereotypa mönster och olika familjekonstellationer.

Ansvarig

Förskolechef tillsammans med den pedagogiska ledningsgruppen

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Varje barns rätt till integritet.

Områden som berörs av insatserna

Kön, Könsidentitet eller könsuttryck och Sexuell läggning.

Mål och uppföljning

Målet är att varje barn ska utveckla en stark självkänsla och trygghet gällande sin integritet som även inkluderar gränsdragning kring sin kropp. Målet är också att vi ska öka medvetenheten hos pedagoger och föräldrar vad gäller barns naturliga utveckling och intresse kring sina olika kroppsdelar. Vi ska följa upp detta på arbetslagskonferenserna och på personalmöten där vi kan utbyta metoder och erfarenheter över arbetslagen. Uppföljning ska också ske i dialog med barn och föräldrar vid de dagliga mötena och vid utvecklingssamtal och föräldramöten.

Insatser

Vid hygiensituationer, så som blöjbyten och toalettbesök, benämner vi vad vi gör, sätter ord på kroppsdelar. Vi uppmuntrar de äldre barnen att torka sig själva när de kissat. Utifrån hygiensituationer och när vi ser/hör att barnen intresserar sig för sina kroppsdelar ska "vi på olika sätt signalera till barnet att det är din kropp, den är värdefull, du är med och bestämmer över den- även om någon annan måste vara med och hjälpa till" (utifrån materialet "Stopp min kropp" från Rädda Barnen). Vi ska stödja barnen att säga "stopp", till exempel med handen upp i luften, för att värna sin integritet när barnet känner sig utsatt.

Ansvarig

Förskolechef tillsammans med den pedagogiska ledningsgruppen

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Kartläggning**Kartläggningsmetoder**

Diskussioner i personalgruppen på arbetslagskonferenser och andra personalmöten

Pedagogisk dokumentation

Observationer i barngruppen

Samtal med enskilda föräldrar

Utvecklingssamtal

Föräldramöten

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet,

Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur barn och vårdnadshavare har involverats i kartläggningen

Genom samtal med enskilda barn och med barn i grupp

I reflektion tillsammans med barnen med pedagogisk dokumentation som underlag

Med vårdnadshavare genom diskussioner på utvecklingssamtal och föräldramöten.

Resultat och analys

I kartläggningen har vi sett att det förekommer situationer och platser på förskolan där det finns risk att barn blir kränkta utifrån konfrontationer och maktstrukturer.

Förebyggande åtgärder

Namn

Förebygga otrygga platser

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling och Ålder

Mål och uppföljning

Att alla platser på förskolan ska kännas trygga för barnen. Vi följer upp detta på ledningsgruppsmöten, arbetslagskonferenserna samt i dialog med barn och föräldrar.

Åtgärder

Att vi kommunicerar över avdelningarna och skapar en hållbar logistik vid ut och ingång i den gemensamma hallen så att platsen blir tillgänglig och trygg för varje barn. Genom samtal med barnen förbereder vi dem på hur vi möter varandra, särskilt yngre barn, i den gemensamma hallen. Vid uppkomna situationer reagera på barns handlingar och vid passande tillfälle följa upp det inträffade. Ett sätt kan vara att använda sig av rollspel och forumteater för att spegla situationer. Genom att kommunicera tydligt och konkret med barnen uppmuntra dem att hålla fokus på uppgiften och värna varandra. För att väntan i hallen inte ska bli destruktiv använder vi oss av musik, sånger, rim och ramsor som fångar barnens intresse. Varje barn ska ha tillgång till närvarande pedagoger.

Motivera åtgärder

Vi har uppmärksammat att det lätt uppstår en orolig miljö i den gemensamma hallen då många avdelningar är på väg ut samtidigt, där främst de yngsta barnen på förskolan visar oro. Genom våra åtgärder ska vi skapa förutsättningar för att varje barn ska känna tillgänglighet och rättighet till det utrymmet, att få stöd och utveckla strategier för på- och avklädning.

Ansvarig

Förskolechef tillsammans med den pedagogiska ledningsgruppen

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Förebygga maktstrukturer

Områden som berörs av åtgärden

Kön, Etnisk tillhörighet, Funktionsnedsättning och Ålder

Mål och uppföljning

Målet är att alla barn ska känna sig trygga, ha inflytande och känna delaktighet i barngruppen samt att ingen ska känna sig exkluderad. Varje barn ska få förutsättningar att uppleva se sig själv som en tillgång till gruppen. Målet är också att barnen ska få utveckla viktiga kompetenser så som ansvarstagande, empati, kommunikation, initiativförmåga och reflekterande attityd.

Vi följer upp detta på arbetslagskonferenserna samt i dialog med barn och föräldrar vid de dagliga mötena och vid utvecklingsamtal och föräldramöten.

Åtgärder

Vid uppkomna situationer reagera, problematisera och spegla de inblandades perspektiv. Vi ska organisera oss så att vi fördelar oss på de platser där barnen är samt att vi är observanta, tillgängliga och engagerade i barnens lek, utforskande och aktivitet. Vi ska organisera barngruppen i mindre gruppkonstellationer där barnen får möta olika kamrater vid olika tillfällen. Vi ska ge barnen möjlighet till och tillgång till olika former av möten, dialog och reflektion som boksamtal, rollspel och forumteater problematisera olika dilemman, invanda mönster och frågor kring maktstrukturer, beteenden och roller.

Motivera åtgärder

Vi har uppmärksammat oss på att det i de "fria lekarna" lätt uppstår hierarkiska mönster där några bestämmer mer på bekostnad av andra och där roller och stereotypa mönster befästs. Genom våra åtgärder vill vi stödja alla barn att utveckla olika strategier för att möta varandra, lyssna till varandras önsksningar, behov, idéer och tankar. Se sig själv och andra vara en tillgång till varandra.

Ansvarig

Förskolechef tillsammans med den pedagogiska ledningsgruppen

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Namn

Förebygga bitningar och knuffningar i barngrupperna.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Målet är att värna alla barn så att ingen blir biten eller knuffad. När det ändå uppstår är målet att ta vara på varje situation och stödja barn i att hitta andra sätt att uttrycka sig.

Åtgärder

Vi ska organisera för att övergångar mellan olika situationer ska ske så smidigt som möjligt. Vi ska identifiera vilka barn som, vid vissa tillfällen, tar till knuffningar och bitningar för att kunna vara nära som pedagog. Vid behov använder vi oss även av en KBT-inspirerad metod utarbetad av specialpedagog och förskolepsykolog för att bryta beteendemönster som har blivit problematiska.

Motivera åtgärder

Vi har sett att det i perioder förekommer såväl bitningar som knuffningar mellan barnen. Dessa perioder kan vara då vi har haft många inskolningar eller då vi har haft hög sjukfrånvaro med olika vikarier som följd. Extra viktigt blir det då att arbeta såväl förebyggande som direkt i situationen med olika metoder för att värna alla barn.

Ansvarig

Förskolechef tillsammans med den pedagogiska ledningsgruppen

Datum när det ska vara klart

2018-06-30

Rutiner för akuta situationer

Policy

På Wåga & Wiljas förskolor råder nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling. Varje misstanke om att så sker ska tas på största allvar och incidentrapport (på avsedd blankett) ska skrivas vid händelse och lämnas till förskolechef.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Personalen ska hålla god uppsikt över alla platser där barnen leker, både inomhus och utomhus. Pedagogerna ska ha ett "barnnära" arbets- och förhållningssätt där de är i dialog och samspel med barnen. Det utgör en god grund för att medverka i och se barnens sociala relationer.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Det är förskolans ansvar att barn och föräldrar ska känna en självklarhet att kunna vända sig till sina avdelningspedagoger och eller till förskolechefen med tankar, upplevelser och iakttagelser.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

När pedagogerna upptäcker eller får kännedom om att ett barn kan ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling av andra barn ska de alltid ta tag i situationen på en gång. De ska även skriva en incidentrapport samt underrätta förskolechefen. Vid behov ska samtalstid med involverade barns föräldrar bokas in. Pedagogerna ska fortlöpande observera berörda barn i barngruppen och om det är nödvändigt stoppa fortsatta trakasserier eller kränkande behandling. Pedagogerna, och i vissa fall förskolechefen, har samtal med barnens föräldrar för att ta reda på och/eller berätta vad som hänt. Vid behov ska även i samförstånd med berörda föräldrar upprättas en handlingsplan för hur förskolan ska arbeta för att trakasserier eller den kränkande behandlingen ska upphöra och barnen få möjlighet att bygga goda relationer till varandra.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

När pedagogerna upptäcker eller får kännedom om att ett barn kan ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling av någon i personalen ska de alltid omgående underrätta förskolechefen. Förskolechefen samtalar med berörd person i personalgruppen för att reda ut vad som hänt. Förskolechefen samtalar därefter med barnets vårdnadshavare för att berätta vad som hänt och hur förskolan ska arbeta för att trakasserier eller den kränkande behandlingen ska upphöra.

Rutiner för uppföljning

I varje handlingsplan ska det tydligt framgå när och av vilka personer åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Förskolechef och pedagoger ska inför varje revidering av likabehandlingsplanen utvärdera hur rutinerna fungerat i de fall man använt dem.

Rutiner för dokumentation

Den avdelningsansvariga på varje avdelning ansvarar för att skriva ner de åtgärder som ska genomföras i en handlingsplan. Handlingsplanen ska även undertecknas av ansvarig förskolechef.

Ansvarsförhållande

Förskolechef och avdelningsansvarig förskollärare är ansvariga för att ett åtgärdande arbete påbörjas och följs upp. Alla pedagoger på förskolan är alltid ansvariga för att handlingsplanen efterlevs. Övergripande ansvar har förskolechefen.